

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/369/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520200950
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1520200950.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manžela - Z.. H. X., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt X. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpený: Advokátska kancelária Prachová & Partners, s.r.o., IČO: 50 491 300, so sídlom Miletičova 21, 821 08 Bratislava a manželky - J.. P. X., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt X. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpenej JUDr. Evou Krištofiakovou, advokátkou, so sídlom Zelená 11, 900 45, Malinovo, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom: Andrej X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX U. a S. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, na odvolanie manželky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 21.08.2020, č.k. 59P/35/2020-151, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výrokoch III., IV.,V., VI. a v závislom výroku VII. o trovách konania z r u š u j e a v rozsahu zrušenia sa v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie výrokom I. rozviedol manželstvo Z.. H. X., nar.XX.XX.XXXX a J.. P. X., rodenej R., nar.XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev J. úradu X., vo zväzku 2, ročník 2003, na strane 66, pod poradovým číslom 5, vo výroku II. v otázke zverenia maloletých detí, ich zastupovania a spravovania ich majetku, styku otca s maloletými deťmi a vzájomnej informačnej povinnosti rodičov schválil rodičovskú dohodu, vo výrokoch III. až VI. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého G. sumou vo výške 450 eur mesačne a na výživu maloletej S. sumou 400 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode a mesačne sumou po 100 eur určených na tvorbu úspor oboch maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode, ktorú sumu uložil otcovi zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na osobitné účty oboch maloletých, ktoré v prospech maloletých zriadi matka do 7 dní odo dňa vyhlásenia rozsudku o rozvode a číslo tohto účtu v uvedenej lehote oznámi otcovi a vo výroku VII. s použitím § 52 zákona č. 161/20105 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Výrok o rozvode manželstva právne odôvodnil § 18, § 23 ods.1,2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) a vecne tým, že manželstvo dlhodobo neplní žiadnu funkciu, keď za príčinu rozvratu považoval citové ochladenie ako dôsledok rozdielnosti názorov účastníkov na manželské spolužitie. Za tohto stavu sa rozvrat súdu prvej inštancie javil ako hlboký a trvalý, preto návrhu vyhovel a manželstvo rozviedol.

3. Výrok II. rozhodnutia, riešiaci otázku zverenia maloletých detí, ich zastupovania a spravovania majetku, styk otca s maloletými deťmi a vzájomnú informačnú povinnosť rodičov súd prvej inštancie právne odôvodnil § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine akceptujúc v týchto otázkach dohodu rodičov,

rešpektujúcu právo maloletých detí na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Mal za to, že rodičovská dohoda predložená rodičmi je v záujme maloletých detí, prihliada na ich citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, rešpektuje právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

4. Výroky III. až VI. súd prvej inštancie právne odôvodnil § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 Zákona o rodine konštatujúc, že v časti výšky výživného na maloleté deti sa rodičia nevedeli dohodnúť (otec navrhol výšku výživného 350 eur mesačne na každé dieťa, matka s poukazom na vysokú životnú úroveň otca žiadala určiť výšku výživného v sume 700 eur mesačne na každé dieťa a na tvorbu úspor u maloletého G. v sume 250 eur mesačne a u maloletej S. v sume 200 eur mesačne). Z vykonaného dokazovania mal preukázaný priemerný čistý príjem otca za obdobie od 07/2019 do 06/2020, vo výške 5.032,85 eur mesačne (vrátane odmien), príjem vo výške 200 eur mesačne z prenájmu bytu na U. X v U. a sumu daňového bonusu za rok 2019 na vyživované deti vo výške 532 eur. Konštatoval, že otec je výlučným vlastníkom jednoizbového bytu na U. X v U., podielovým spoluvlastníkom na spoločných častiach, zariadeniach domu a nebytových priestoroch, v bezpodielovom spoluvlastníctve účastníkov konania je trojizbový byt a podielové spoluvlastníctvo na spoločných častiach a zariadeniach domu a nebytových priestoroch, pozemku, rodinný dom s pozemkom zaťažený hypotékou, ktorej konečná splatnosť je stanovená do roku 2033 vo výške mesačnej splátky 768 eur, dom a vinohrad na Morave v 1/2 vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa a v 1/2 v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Priemerný mesačný príjem z viazaného pracovného pomeru matky za obdobie od 8/2019 do 7/2020 predstavoval sumu 1.082,72 eur, tento bol ovplyvnený situáciou v čase Covid-19 znížením na 60% (900 eur mesačne v hrubom), pred dohodou matky so zamestnávateľom o znížení výšky príjmu do 30. 09. 2020 dosahovala čistý príjem 1.140 eur, matke bol rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave zo dňa 23.03.2020, priznaný status fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

5. Pokiaľ ide o pomery maloletých detí súd prvej inštancie zistil, že obe navštevujú Y. školu Y. N. - gymnázium na E. XX v U., v školskom roku 2020/2021 je G. žiakom kvinty a S. je žiačkou sekundy. Maloletá S. mala pred 2 rokmi zlomený chrbát, trvalé následky by nemali byť, raz ročne chodí ambulantne 2 mesiace na rehabilitácie, má cca pol roka ekzém na hlave, čo si vyžaduje zvýšené náklady na liečbu a návštevu lekára, kde je za vyšetrenie poplatok 20 eur, nosí okuliare, dioptrie jej narastajú, potrebuje meniť sklá (očné vyšetrenie s pozadím stálo 70 eur), dňa 10.09.2020 je objednaná zubárovi na zákrok - rezanie uzdičky čo bude stáť do 100 eur. Maloletý G. má silné akné, ktoré lieči už dva roky a s tým sú zvýšené náklady na starostlivosť, okrem toho má kazivé zuby. Deti rekreačne športujú, bicyklujú, plávajú, lyžujú. Dcéra navštevuje výtvarný krúžok a krúžok šikovných rúk s poplatkom mesačne 25 eur, syn strelecký krúžok s ročným poplatkom 42 eur, v škole prospievajú deti veľmi dobre, otec podporuje všetky školské aktivity detí (lyžiarske zájazdy alebo výmenný pobyt v Anglicku, školské výlety), maloletým platí poisťky, sporenie a podľa vyjadrenia účastníkov sa títo na mimoriadnych výdavkoch na maloleté deti vedia dohodnúť. Matka považuje náklady na každé dieťa v sume 990 eur za životný štandard, ktorým žili, matka zabezpečovala lekárov, stravu, oblečenie, drogériu, s tým, že keď minula určitú sumu, ostatné veci uhradza otec, mesačne minula na domácnosť a maloleté deti 1 000 eur a od apríla 2020, odvtedy ako sa navrhovateľ odsťahoval jej matka prispieva mesačne sumou 400 eur. Súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval, že matka maloletých detí vyčísliła náklady ako stravné na jedno dieťa v sume 358,20 eur, náklady na bývanie v sume 85 eur, oblečenie 166 eur, drogéria 84,83 eur a iné výdavky v sume 296,51 eur, keď náklady ňou vyčíslené ničím nepreukázala. Otec maloletých vyčíslił mesačné náklady na jedno dieťa v celkovej sume 505 eur, z toho bývanie 65 eur, strava 180 eur, školské potreby 50 eur, mimoškolské aktivity 50 eur, hygiena 50 eur, oblečenie a obuv 50 eur, lieky 10 eur a doprava 50 eur (ktoré rovnako nepreukázal). Otec preukázal náklady spojené s bývaním, či už v rodinnom dome zaťaženom hypotékou ako aj náklady spojené s bývaním v 3 izbovom byte, kam sa manželka spolu s deťmi po rozvoze manželstva chce presťahovať v sume 200 eur, manželovi by pripadol do vlastníctva rodinný dom s povinnosťou splatiť hypotekárny úver. V konaní bolo preukázané, že otec maloletým zriadil a uhradza poisťku so sporením a od 4/2020 uhradza na maloleté deti podľa dohody s manželkou sumu po 350 eur mesačne.

6. S poukazom na § 62 ods. 2 Zákona o rodine (obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov) so súčasným zohľadnením veku detí (16 a 12 rokov) súd prvej inštancie dospel k záveru, že výživné na maloletého G. vo výške 450 eur a 100 eur na tvorbu úspor a na maloletú S. vo výške 400 eur a 100 eur na tvorbu úspor mesačne, popri schopnosti,

možností a majetkových pomerov matky, ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti, vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa, im zaručuje uspokojovanie priebežne sa vyskytujúcich (bežných) odôvodnených potrieb detí, ako aj všetkých potrieb prospešných pre ich všestranný vývoj ako aj životnú úroveň rodičov, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že na úhrade potrieb vyskytujúcich sa nepravidelne alebo mimoriadne sa účastníci konania vedia dohodnúť.

7. Proti výrokom rozhodnutia rozhodnutiu súdu prvej inštancie týkajúcich sa výšky výživného na obe maloleté deti (t.j. proti výrokom III. a IV.) podala odvolanie matka navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. zmenil a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého G. sumou XXX eur mesačne a na výživu maloletej S. sumou 650 eur mesačne, počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva. V odvolaní poukázala na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý v predvolaní vyzval obe strany, aby nepredkladali výpisy z bankových účtov, výplatné pásky, pokladničné bloky a ročné zúčtovania, čím účastníkom znemožnil preukázanie reálnych nákladov na maloleté deti, a ktorý súčasne v bode 24 odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že matka a ani otec nimi uvádzané náklady ničím nepreukázali. Určená suma výživného na maloleté deti predstavuje 8,6%, resp. 7,64 % otcovho čistého príjmu, pričom podľa súčasnej judikatúry by sa malo výživné na deti určovať vo výške 25-30% z príjmu povinného rodiča (uznesenie KS TT sp.zn. 10 CoP/15/2016). Matka ďalej poukázala na nepeňažný príjem otca spočívajúci v používaní služobného motorového vozidla vo výške cca 230 eur mesačne a konštatovala, že otec aktuálne prispieva obom maloletým výživným vo výške po 350 eur mesačne, matka nastúpila na nové pracovné miesto u obchodnej spoločnosti S. Y. s.r.o. s tým, že jej príjem sa veľmi nezvýši, nakoľko segment hotelierstva prežíva ťažké obdobie. Maloletý G. chodí pravidelne na kozmetické ošetrenia, ktorých cena sa pohybuje v sume cca 200 eur mesačne. Otec sa od uzavretia rodičovskej dohody vo veci styku s deťmi nedostavil a ani nedal vedieť, že nepríde (naposledy 02.10.2020). Určeným výživným životná úroveň oboch maloletých detí v porovnaní s ich doterajším životom hlboko a zásadným spôsobom klesne a naopak, otcova už aj tak vysoká životná úroveň sa zvýši. Matka poukázala na zásadu zakotvenú v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorej majú maloleté deti právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, v tomto prípade so zohľadnením vysokej životnej úrovne a majetkových pomerov otca a osobnej starostlivosti matky.

8. Otec v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu matky navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. ako vecne správne a spravodlivé potvrdiť. Konštatoval, že matka v priebehu konania vyčíslila nereálne náklady, ktoré nielenže nepreukázala, ale tieto ani preukázať nevie, keďže tieto sú zjavne neodôvodnené a neprímerané. Otec s odkazom na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 10 CoP/43/2016 poukázal na to, že strava na jedno dieťa nemôže byť vo výške 358,20 eur, rovnako nadhodnotenú sú sumy 166 eur mesačne na oblečenie a 84,83 eur na drogériu, a to aj pri dodržaní všetkých hygienických štandardov. Matke zadovážil bývanie v 3 izbovom byte v Bratislave bez hypotekárneho úveru alebo iných dodatočných nákladov, kde sú mesačné náklady na bývanie v celkovej sume 200 eur mesačne. Otec uviedol, že výživné hradí nad rámec rodičovskej dohody, v auguste jej poslal navyše sumu 200 eur ako príspevok na prípravu detí do školy, platí deťom stravu v škole a poplatky ZRPŠ, pričom hradí aj šetriace poisťky po 32 eur mesačne, mesačne deťom dáva vreckové po 25 eur a v septembri zakúpil dcére nový mobilný telefón. Stretávanie s oboma deťmi neprebíha podľa rodičovskej dohody z dôvodu, že deti počas rozvodového konania kategoricky odmietali styk s otcom, boli vtiahnuté matkou do rozvodového procesu tým, že matka ich informovala o súvisiacich veciach a dokonca s nimi píše listy otcovi, a to ako im nechce otec prispievať na ich výdavky. Otec vyslovil záujem stretávať sa s deťmi a po konzultácii s kolíznou opatrovníčkou, s kurátorkou a s psychologičkou necháva situáciu čas, aby sa deti po rozvodovom konaní upokojili. Otec vo vyjadrení uviedol, že podľa predrozvodovej dohody platí výživné v sume 700 eur mesačne na obe deti, platí všetky energie, hypotéku na dom vo výške 468 eur mesačne a bývalá manželka mu za energie posielala náhradu vo výške 200 eur mesačne.

9. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

10. Matka v následných písomných vyjadreniach uviedla, že otec nepoprel vysoký životný štandard a výška jeho mesačného príjmu bola ustálená v sume prevyšujúcej 5 000 eur. Tým, že otec aktuálne styk s maloletými nevykonáva, svoju ponuku na pomoc iba prezentuje navonok (nie reálne), matke vznikajú ďalšie náklady a povinnosť na osobnú starostlivosť, ktoré špecifikovala v doloženom prehľade. Matka uviedla, že otec menil termíny určené súdom na styk s deťmi a tým, že si deti neberie, šetrí na výdavkoch na nich. Otec je manipulátor, jej aj deťom sa viackrát pred vystaňovaním vyhrážal volaním sociálky,

vyhrážal sa im ekonomickou likvidáciou a vyštvaním z Bratislavy. Keby bol dobrým a starostlivým otcom (ako sa popisuje), deti by sa na neho tešili a nemohol by sa vyjadrovať, že peniaze sú len jeho. Matka uviedla, že podľa doterajšieho života s bývalým manželom si dovoľuje tvrdiť, že prospievať navyše mimo výživného určeného súdom otec nebude. Nie je pravdivé tvrdenie otca, že matka vytvára prekážky ohľadom stretávania sa otca s deťmi, samotné deti vidia, že otec ich kontaktuje len účelovo (iba pred podaním žiadosti na súd) a nepotrebuje s nimi bližší a hlavne dlhší kontakt.

11. Otec v následnom písomnom vyjadrení z 19.11.2020 uviedol, že deti neboli pri návštevách u neho obmedzované a bolo s nimi slušne a láskyplne zachádzané. Deti majú obavu k nemu chodiť a aj komunikovať s ním, keď ich komunikácia cez telefón je znateľne iná ak sú samé, alebo ak sú v prítomnosti matky. Otec uviedol, že podľa jeho názoru sa matka nachádza v psychicky zložitej situácii.

12. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 C.m.p., keď v posudzovanej veci v časti týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде manželstva nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“). Keďže výrok rozsudku o rozvoде manželstva nebol odvolaním napadnutý (tento nadobudol právoplatnosť 08.10.2020) a odvolaciemu prieskumu bolo podrobené rozhodnutie súdu prvej inštancie len v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom na čas po rozvoде manželstva, odvolací súd účastníkov konania (manželov) v ďalšom texte tohto rozhodnutia označuje ako matka a otec.

13. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 380 ods. 2 C.s.p.).

15. Ako ďalšiu podstatnú okolnosť zdôrazňuje, že konanie o rozvod manželstva (ktoré je návrhovým konaním) je zo zákona spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде (§ 100 C.m.p.), ktoré je svojim charakterom konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré je možné začať aj bez návrhu, v ktorých prípadoch nie je súd rozsahom odvolania viazaný a kedy súd môže prekročiť návrh účastníka aj v odvolacom konaní. Uvedené zdôrazňuje v nadväznosti na skutočnosť, že matka v podanom odvolaní výslovne napadla len výroky III. a IV. rozhodnutia, týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom (tzv. bežného výživného). Výroky V. a VI. rozhodnutia, upravujúce výšku výživného určeného na tvorbu úspor, sú však výrokmi vychádzajúcimi z totožných hmotnoprávných ustanovení Zákona o rodine (pri ktorých je podstatným posúdenie majetkových pomerov povinného rodiča a rozsah odôvodnených potrieb maloletých detí) a sú zároveň aj výrokmi závislými od rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Na základe uvedeného odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu aj výroky V. a VI. rozhodnutia, výslovne nenapadnutých odvolaním matky aj napriek tomu, že súd prvej inštancie na posudzovanom rozhodnutí (nesprávne) vyznačil právoplatnosť aj týchto výrokov.

16. Podľa § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

17. Námietky matky uvedené v odvolaní je nutné podriaďiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p., podľa ktorého je odvolanie prípustné proti každému rozhodnutiu súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v citovanom ustanovení sú: a/ zásah

súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012), vrátane práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp.zn. 1 VCdo 2/2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti C.s.p..

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, resp. účastníkov konania (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C.s.p., pričom rozhodnutie nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument použitý v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o uplatnenej žalobe (návrhu). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu však musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré C.s.p. kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka civilného súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

20. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie v ňom uviedol, čoho sa manžel návrhom na rozvod manželstva so zákona spojeným s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom narodeným z manželstva na čas po rozvode domáhal, ako sa k návrhu vyjadrila manželka (matka maloletých detí), aké dôkazy v konaní vykonal, stručne právne a skutkovo odôvodnil výroky I. a II., ktorými rozviedol manželstvo účastníkov a schválil rodičovskú dohodu riešiacu otázku zverenia maloletých detí, ich zastupovania a spravovania majetku, styk otca s maloletými deťmi a vzájomnú informačnú povinnosť rodičov (voči výroku o schválení dohody rodičov nie sú rodičia podľa § 122 C.m.p. oprávnení podať odvolanie a ani ho nepodali), v ods. 22, 23 a 24 uviedol, aký stav týkajúci sa pomerov rodičov zistil z listinných dokladov doložených účastníkmi, aké sú pomery maloletých detí a aké mesačné náklady na maloleté deti v priebehu konania špecifikovali a vyčíslili rodičia s konštatáciou, že vyčíslené náklady na maloleté deti matka a otec nepreukázali. Následné rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom uvedené vo výrokoch III., IV., V. a VI. odôvodnil úvahou o tom, že „určené výživné na maloletého G. vo výške 450 eur a 100 eur na tvorbu úspor mesačne a na maloletú S. vo výške 400 eur a 100 eur na tvorbu úspor mesačne, popri schopnosti, možnosti a majetkových pomeroch matky, ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti, vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa, im zaručuje uspokojovanie priebežne sa vyskytujúcich (bežných) odôvodnených potrieb detí, ako aj všetkých potrieb prospešných pre ich všestranný vývoj ako aj životnú úroveň rodičov, s prihliadnutím na skutočnosť, že na úhrade potrieb vyskytujúcich sa nepravidelne alebo mimoriadne sa účastníci konania vedia dohodnúť.“

21. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomeroch. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa

podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

23. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že matkou uvádzané odvolacie dôvody sú práve v nadväznosti na stručné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie naplnené, a to vo vzťahu k výrokom upravujúcim výšku výživného, ako aj výživného určeného na tvorbu úspor. Zdôrazňuje, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods.3, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V posudzovanom prípade zo stručného odôvodnenia vzťahujúceho sa k výrokom o vyživovacej povinnosti otca však nie je možné ustáliť, či súd prvej inštancie na uvedené zákonné kritériá prihliadal, akým spôsobom ich vyhodnotil, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností v otázke určenia tzv. bežného výživného a výživného určeného na tvorbu úspor vychádzal, či a s akým výsledkom sa vôbec zaoberal relevantnými otázkami nastolenými vo vzťahu k určeniu výšky výživného na obe maloleté deti účastníkmi konania, a to jednak vo vzťahu k zisteným pomerom na strane oboch rodičov a jednak k rozsahu odôvodnených potrieb oboch maloletých detí, prezentovaných oboma rodičmi. Zdôrazňuje, že súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné, tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity. Následne musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a pod.). Pri určovaní výživného určeného na tvorbu úspor podľa § 63 ods.3 Zákona o rodine je povinný sa dôsledne zaoberať majetkovými pomermi povinného rodiča a tým, či zistené majetkové pomery povinného rodiča mu umožňujú platiť výživné určené na tvorbu úspor a v akej konkrétnej výške je ho s poukazom na zistené skutkové okolnosti možné považovať za odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami nezaoberal, nevyhodnocoval ich a rozhodnutie odôvodnil len stručnou konštatáciou citovanou v odseku 20 tohto rozhodnutia, ním prijaté rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom, opierajúce sa o ust. § 62, § 63 ods.3, § 75 Zákona o rodine, je nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Konajúci súd týmto postupom potom odoprel účastníkom konania možnosť skutkovo a právne argumentovať proti záverom prijatých vo výrokoch III. až VI. napadnutého

rozhodnutia, čoho následkom je úvaha odvolacieho súdu o absolútne nedostatočnom objasnení skutkového a právneho základu rozhodnutia v týchto častiach rozhodnutia.

25. Aj napriek tomu, že uvedené pochybenie súdu prvej inštancie vzťahujúce sa k výrokom rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti otca (tzv. bežného výživného a výživného určeného na tvorbu úspor) je samo osebe dôvodom na zrušenie a vrátenie vecí v uvedenej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p., odvolací súd dáva súdu prvej inštancie do pozornosti aj jeho nesprávny procesný postup, týkajúci sa objasnenia skutočného stavu vecí, majúceho podstatný význam pre rozhodovanie súdu o výške vyživovacej povinnosti otca. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností manželov k maloletým deťom na čas po rozvode súd prvej inštancie riadne doručil ostatným účastníkom konania. V predvolaní na pojednávanie nariadené na deň 21.08.2020 súd prvej inštancie manželov (rodičov maloletých detí) vyzval, aby (o.i.) doložili dôkazy ohľadne príjmu za posledných 12 kalendárnych mesiacov (za každý mesiac jednotlivo), potvrdenia o výške výdavkov v súvislosti so zabezpečením bývania a s vedením domácnosti, ako aj s výživou maloletých detí s upozornením, že účastníci nemajú predkladať súdu výpisy z bankových účtov, výplatné pásky /lístky, pokladničné bloky a ročné zúčtovanie preddavkov na daň. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 21.08.2020 vyplýva, že po jeho otvorení obaja manželia predniesli návrh, resp. vyjadrenie sa k návrhu, vyjadrili sa k otázke výživného (vrátane výživného určeného na tvorbu úspor) a k nákladom vynakladaným na obe maloleté deti, k predmetu konania sa vyjadril kolízny opatrovník, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie konštatujúc, že listinné dôkazy sú známe obom stranám a následne rodičia predniesli návrh rodičovskej dohody s obsahom preneseným do výroku II. rozhodnutia. Súd prvej inštancie po vyhlásení dokazovania za skončené vo veci vyhlásil rozsudok, v ktorého písomnom odôvodnení konštatoval, že otec a aj matka vyčíslené náklady na deti (vrátane nákladov na bývanie) nepreukázali, a to aj napriek tomu, že náklady na maloleté deti uvádzané oboma rodičmi, týkajúce sa nákladov na stravu, oblečenie, hygienu a drogériu, záujmovými mimoškolskými aktivitami detí a inými výdavkami súvisiacimi s trávením voľného času nie je v zásade možné preukázať inak ako práve dokladmi o nákupoch uvedených vecí, resp. inými dokladmi o úhrade aktivít, resp. potrieb detí. Na základe uvedeného nebolo v posudzovanej veci jednoznačne možné, pri požiadavke prezentovanej súdom prvej inštancie účastníkom na nepredkladanie dokladov označených v predvolaní súdu na pojednávanie dňa 21.08.2020, prijať úvahu uvedenú konajúcim súdom v napadnutom rozhodnutí, že výšku nákladov prezentovaných rodičmi, nimi vynakladaných na maloleté deti, v konaní rodičia nepreukázali. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že pri posudzovaní bežných výdavkov na stravu, nákup oblečenia, hygienických potrieb, nie je bezpodmienečne nutné trvať na predkladaní blokov z nákupov, v takom prípade však treba vychádzať zo všeobecných poznatkov o cenách tovarov a služieb a primeranosti ich obvyklej spotreby pre dieťa v určitom veku a porovnateľnom postavení, ktoré je však pri rozhodovaní v odôvodnení rozhodnutia nutné jednoznačne ustáliť. Obdobne je nutné posudzovať aj opakujúce sa mimoriadne výdaje s dieťaťom súvisiace, ktoré sú pre neho špecifické, napr. škola, zdravotný stav atď. a súčasne treba prihliadať aj na výdavky spojené so zabezpečením trávenia voľného času maloletých detí počas prázdnin. V neposlednom rade treba podotknúť napokon to, že súd prvej inštancie je v konaní starostlivosti o maloleté deti podľa § 35 C.m.p. povinný zistiť skutočný stav vecí (t.j. čo najbližšie sa priblížiť hmotnoprávnemu rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov) a v otázkach súvisiacich s určením výšky vyživovacej povinnosti otca bol povinný vyzvať účastníkov na predloženie konkrétnych listinných dokladov, potrebných pre konajúci súd pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti otca určenej podľa ust. § 62, § 63 ods. 3 a § 75 Zákona o rodine.

26. So zreteľom na uvedené považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca (t.j. vo výrokoch III., IV., V. a VI.) za nepreskúmateľný, nesplňajúci zákonné náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 C.s.p., nakoľko v ňom absentujú dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie v tejto časti založil. Na základe uvedeného rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o určení výživného, výživného určeného na tvorbu úspor a v závislom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p. zrušil, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, keďže z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné vyvodiť správnosť jeho skutkového odôvodnenia a naň nadväzujúceho právneho posúdenia vecí a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinstančného súdu bude pri

ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcej časti rozhodnutia, opätovne o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom na čas po rozvoде rozhodnúť a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., tzn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti otca určenej podľa hmotnoprávnych ustanovení Zákona o rodine, vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti otca (t.j. majetkových a finančných pomerov na strane rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí), ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. V novom rozhodnutí o zostávajúcom predmete konania súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).